

Warszawa, dnia 22 maja 2014 r.

Poz. 663

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU¹⁾**

z dnia 28 kwietnia 2014 r.

**w sprawie szczegółowych warunków rozliczania czasu pracy członków załóg statków powietrznych
w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu**

Na podstawie art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r. poz. 1393) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki rozliczania czasu pracy członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu, o których mowa w art. 103 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) czasie dojazdu – rozumie się przez to czas dojazdu, o którym mowa w pkt 1.12 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 2) czasie lotu – rozumie się przez to czas blokowy, o którym mowa w pkt 1.2 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 3) czasie powiadamiania – rozumie się przez to ustalony przez pracodawcę okres od chwili powiadomienia członka załogi przebywającego na dyżurze o konieczności zgłoszenia się do pracy do chwili przystąpienia przez niego do pracy;
- 4) czasie pracy – rozumie się przez to okres służby, o którym mowa w pkt 1.5 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 5) dyżurze – rozumie się przez to gotowość, o której mowa w pkt 1.14 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 6) lotniczym przewozie medycznym w nagłych wypadkach – rozumie się przez to misję składającą się z dołotu, transportu i powrotu do portu macierzystego, wykonywaną zgodnie z certyfikatem przewoźnika lotniczego (AOC), której celem jest udzielenie pomocy medycznej w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, kiedy zasadnicze znaczenie ma bezzwłoczny i szybki transport:
  - a) chorych lub rannych oraz innych osób, których to bezpośrednio dotyczy,
  - b) personelu medycznego, lub
  - c) materiałów biologicznych i materiałów lub urządzeń wykorzystywanych do udzielenia świadczeń zdrowotnych;
- 7) locie w pasie strefowej zmiany czasu – rozumie się przez to lot, w którym różnica czasu między miejscem startu a miejscem lądowania wynosi co najmniej 1 godzinę;

¹⁾ Minister Infrastruktury i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Rozwoju (Dz. U. poz. 1391).

- 8) nocy lokalnej – rozumie się przez to noc lokalną, o której mowa w pkt 1.9 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 9) odcinku – rozumie się przez to część okresu pełnienia czynności lotniczych liczoną od chwili, gdy statek powietrzny ruszy z miejsca postoju w celu wykonania lotu do momentu zakończenia pracy po wykonaniu lotu na wyznaczonej pozycji postojowej;
- 10) okresie pełnienia czynności lotniczych – rozumie się przez to okres pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w pkt 1.6 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 11) okresie wypoczynku – rozumie się przez to okres wypoczynku, o którym mowa w pkt 1.13 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 12) porcie macierzystym – rozumie się przez to port macierzysty, o którym mowa w pkt 1.7 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 13) przerwie – rozumie się przez to przerwę, o której mowa w pkt 1.3 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 14) przemieszczeniu w celu zajęcia stanowiska – rozumie się przez to przemieszczenie w celu zajęcia stanowiska, o którym mowa w pkt 1.12 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 15) rozporządzeniu nr 3922/91 – rozumie się przez to rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie harmonizacji wymagań technicznych i procedur administracyjnych w dziedzinie lotnictwa cywilnego (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, str. 4, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 348, z późn. zm.);
- 16) służbie – rozumie się przez to służbę, o której mowa w pkt 1.4 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 17) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze.

Rozdział 2

Czas pracy

§ 3. 1. Przy rozliczaniu czasu pracy członka załogi jednoosobowej należy uwzględnić okresy pełnienia czynności lotniczych członka załogi w zależności od czasu zgłoszenia się do lotu oraz liczby odcinków określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Przy rozliczaniu czasu pracy członka załogi wykonującego lotniczy przewóz medyczny w nagłych wypadkach należy uwzględnić okres pełnienia czynności lotniczych maksymalnie wynoszący 12 godzin w ciągu kolejnych 24 godzin.

3. Przekroczenie okresu pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w ust. 2, w ciągu kolejnych 24 godzin może nastąpić za zgodą dowódcy statku powietrznego, nie więcej niż 2 razy w ciągu kolejnych 7 dni w przypadku:

- 1) udziału w akcji ratowniczej – o 2 godziny;
- 2) nieprzewidzianych okoliczności podczas operacji lotniczej – o 3 godziny.

§ 4. 1. W przypadku zwiększenia składu personelu lotniczego statku powietrznego w załodze wieloosobowej o:

- 1) drugi pełny skład – okres pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91, może być przedłużony do 17 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 15 godzin;
- 2) jednego pilota, który ma uprawnienia do wykonywania funkcji dowódcy statku powietrznego na danym typie statku powietrznego – okres pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91, może być przedłużony do 15 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 12 godzin.

2. Załoga statku powietrznego w zwiększonym składzie nie może wykonywać więcej niż dwa lądowania w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli planowany okres pełnienia czynności lotniczych członków personelu lotniczego w zwiększonym składzie:

- 1) wynosi mniej niż 16 godzin – to członkom personelu lotniczego niewykonyującym czasowo czynności należy zapewnić rozkładane fotele oddzielone od kabiny załogi i miejsc dla pasażerów;
- 2) wynosi 16 lub więcej godzin – to członkom personelu lotniczego niewykonyującym czasowo czynności należy zapewnić miejsca do leżenia oddzielone od kabiny załogi i miejsc dla pasażerów.

§ 5. 1. Jeżeli okres pełnienia czynności lotniczych ma zgodną z planem i uwzględnioną w rozkładzie lotów przerwę, to ulega on przedłużeniu w następujący sposób:

- 1) w przypadku przerwy wynoszącej 3–6 godzin 59 minut – przedłużenie o $\frac{1}{2}$ czasu przerwy;
- 2) w przypadku przerwy wynoszącej 7–9 godzin 59 minut – przedłużenie o $\frac{2}{3}$ czasu przerwy albo $1\frac{1}{2}$ czasu przerwy, jeżeli przerwa nastąpiła między godziną 20⁰⁰ a 8⁰⁰ czasu lokalnego.

2. Przedłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w ust. 1, przed przerwą i po przerwie nie może przekraczać 8 godzin, a przedłużony w ten sposób czas pracy nie może być dłuższy niż 18 godzin.

3. Podczas jednego okresu pełnienia czynności lotniczych może być tylko jedna przerwa.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 1.

§ 6. Jeżeli okres pełnienia czynności lotniczych:

- 1) przekracza 16 godzin – członek personelu pokładowego jest zwalniany od wszelkich zajęć w czasie lotu na $\frac{1}{3}$ czasu lotu liczonego w ten sposób, że od planowanego czasu lotu odejmuje się 1 godzinę, a pozostałość dzieli się przez 3, a dla $\frac{1}{3}$ personelu pokładowego zapewnia się oddzielone od kabiny załogi i miejsc dla pasażerów miejsca do leżania;
- 2) przekracza 14 godzin, ale nie przekracza 16 godzin – członek personelu pokładowego jest zwalniany od wszelkich zajęć w czasie lotu na $\frac{1}{4}$ czasu lotu liczonego w ten sposób, że od planowanego czasu lotu odejmuje się 1 godzinę, a pozostałość dzieli się przez 4, a dla $\frac{1}{4}$ personelu pokładowego zapewnia się oddzielone od kabiny załogi i miejsc dla pasażerów rozkładane fotele;
- 3) przekracza limity wykonywania czynności lotniczych określone w OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 – członek personelu pokładowego jest zwalniany od wszelkich zajęć w czasie lotu na co najmniej 1 godzinę.

§ 7. Poza portem macierzystym członek załogi wykonujący lot w pasie strefowej zmiany czasu może przystąpić do pracy, jeżeli nieprzerwany okres wypoczynku wynosił co najmniej tyle, ile czas wykonywania czynności lotniczych, jednak nie mniej niż:

- 1) 14 godzin – w przypadku gdy różnica czasu wynosiła co najmniej 4 godziny;
- 2) 16 godzin – w przypadku gdy różnica czasu wynosiła co najmniej 6 godzin.

§ 8. 1. Okres wypoczynku określony w pkt 1.2 OPS 1.1110 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 może być skrócony maksymalnie o 3 godziny, pod warunkiem że:

- 1) poprzedni okres wypoczynku wynosił co najmniej tyle, ile okres wypoczynku określony w pkt 1.2 OPS 1.1110 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 2) liczbę godzin, o którą został skrócony wypoczynek, dodaje się do następnego okresu wypoczynku, który nie może już ulec skróceniu;
- 3) wypoczynek nie może być krótszy niż 10 godzin.

2. Okres wypoczynku nie może być skracany przed wykonaniem pracy z przerwą lub po niej.

§ 9. Jeżeli członek załogi przystępuje do pracy w porcie macierzystym po wykonaniu lotu w pasie strefowej zmiany czasu z różnicą czasu powyżej 4 godzin, to okres wypoczynku wynosi co najmniej 48 godzin liczonych od zakończenia okresu wypoczynku minimalnego.

§ 10. Członkom załóg niezależnie od urlopu wypoczynkowego przysługuje tyle dni wolnych od wszelkich zajęć, ile w przyjętym okresie rozliczeniowym przypada dni wolnych od pracy, w tym w każdym miesiącu co najmniej siedem dni w porcie macierzystym, z których jeden dzień przypada w niedzielę lub święto. Okresy wypoczynku mogą być udzielane w dniach wolnych od pracy.

§ 11. 1. Jeżeli planowany czas dojazdu z miejsca pracy do miejsca zakwaterowania wyznaczonego przez pracodawcę poza portem macierzystym przekracza 2 godziny w obu kierunkach, to do okresu wypoczynku dodaje się czas dojazdu ponad planowane 2 godziny tego dojazdu.

2. Jeżeli okres wypoczynku w miejscu zakwaterowania wyznaczonym przez pracodawcę jest nie krótszy niż 10 godzin, a planowany czas dojazdu jest krótszy niż 1 godzina i 30 minut, to różnica między tym czasem a czasem dojazdu może zostać odjęta od czasu wypoczynku.

§ 12. Okres wypoczynku członka załogi na lotnisku położonym poza portem macierzystym przekraczający 6 godzin uprawnia członka załogi do wypoczynku w warunkach hotelowych.

§ 13. 1. Przy rozliczaniu czasu pracy członka załogi w załodze jednoosobowej czas przemieszczania w celu zajęcia stanowiska wlicza się do czasu pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, czas przemieszczania w celu zajęcia stanowiska przed podjęciem obowiązków operacyjnych wlicza się do okresu pełnienia czynności lotniczych, jeżeli je bezpośrednio poprzedza, lecz nie liczy się jako odcinek.

Rozdział 3

Dyżur i pozostałe przepisy dotyczące pełnienia czynności lotniczych

§ 14. 1. Dyżur może być pełniony w porcie lotniczym, w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub jako dyżur telefoniczny. Członek załogi podczas dyżuru powinien być zdolny do wykonywania pracy.

2. Limity czasu pełnienia dyżuru określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 15. 1. Jeżeli członek załogi bezpośrednio z dyżuru pełnionego w porcie lotniczym podejmuje czynności lotnicze, to 50% czasu odbytego dyżuru wlicza się do okresu pełnienia czynności lotniczych, lecz nie liczy się jako odcinek.

2. Jeżeli podczas dyżuru w porcie lotniczym członek załogi nie został wyznaczony do pełnienia czynności lotniczych, to następujący po nim okres wypoczynku członka załogi wynosi 11 godzin.

§ 16. 1. Czas dyżuru pełnionego w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę poza portem lotniczym lub dyżuru telefonicznego wlicza się do czasu pracy w wymiarze 25% czasu dyżuru.

2. Jeżeli bezpośrednio z dyżuru w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę następuje podjęcie czynności lotniczych, to 25% czasu odbytego dyżuru wlicza się do okresu pełnienia czynności lotniczych, lecz nie liczy się jako odcinek.

3. W przypadku dyżuru pełnionego w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, pracodawca zapewnia członkowi załogi odpowiednie warunki pełnienia dyżuru, w szczególności przez dostęp do oddzielnego, spokojnego i wygodnego pomieszczenia.

§ 17. W przypadku pełnienia dyżuru poza portem macierzystym, gdy czas dyżuru przekracza 6 godzin albo ponad 4 godziny dyżuru przypadają między godziną 22⁰⁰ a 6⁰⁰ czasu lokalnego, pracodawca zapewnia, aby dyżur był pełniony w warunkach hotelowych.

§ 18. Okres wykonywania czynności lotniczych przez członka załogi na symulatorze lotu lub okres pełnienia czynności lotniczych w przypadku lotów szkoleniowych nie może przekroczyć jednorazowo 10 godzin.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 19. Warunki rozliczania czasu pracy członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu określone w niniejszym rozporządzeniu stosuje się nie później niż po upływie pełnego okresu rozliczeniowego następującego po dniu wejścia w życie rozporządzenia.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Infrastruktury i Rozwoju: *E. Bienkowska*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 grudnia 2002 r. w sprawie czasu pracy i wypoczynku członków załóg statków powietrznych oraz kontrolerów ruchu lotniczego (Dz. U. Nr 219, poz. 1841), które na podstawie art. 18 ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1015) utraciło moc z dniem 19 marca 2013 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
i Rozwoju z dnia 28 kwietnia 2014 r. (poz. 663)

Załącznik nr 1

**OKRES PEŁNIENIA CZYNNOŚCI LOTNICZYCH CZŁONKA ZAŁOGI
W ZALEŻNOŚCI OD CZASU ZGŁOSZENIA SIĘ DO LOTU ORAZ LICZBY ODCINKÓW**

Czas zgłoszenia się do lotu (według czasu lokalnego portu startu)	Maksymalna liczba odcinków i okres pełnienia czynności lotniczych			
	1–4 odcinków	5 odcinków	6 odcinków	7 i więcej odcinków
06 ⁰⁰ –06 ⁵⁹	9 godzin	8 1/4 godziny	8 godzin	8 godzin
07 ⁰⁰ –13 ⁵⁹	10 godzin	9 1/4 godziny	8 1/4 godziny	8 godzin
14 ⁰⁰ –17 ⁵⁹	9 godzin	8 1/4 godziny	8 godzin	8 godzin
18 ⁰⁰ –21 ⁵⁹	8 1/2 godziny	8 godzin	8 godzin	8 godzin
22 ⁰⁰ –05 ⁵⁹	8 godzin	8 godzin	8 godzin	8 godzin

Załącznik nr 2

LIMITY CZASU PEŁNIENIA DYŻURU

Czas powiadamiania	Maksymalny czas dyżuru
do 5 godzin 59 minut	12 godzin
od 6 godzin i więcej	18 godzin